

**MINISTERUL EDUCAȚIEI
ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU CURRICULUM ȘI
EVALUARE**

Raionul _____

Localitatea _____

Instituția de învățământ _____

Numele, prenumele elevului _____

TESTUL Nr. 1

ISTORIA ROMÂNILOR ȘI UNIVERSALĂ

TEST PENTRU EXERSARE
CICLUL LICEAL

Profil real

februarie, 2023

Timp alocat: 180 de minute

Rechizite și materiale permise: *pix cu cerneală albastră.*

Instrucțiuni pentru candidat:

- Citește cu atenție fiecare item și efectuează operațiile solicitate.
- Lucrează independent.

Îți dorim mult succes!

Punctaj acumulat _____

SUBIECTUL I (24 puncte)

Studiază sursele și realizează sarcinile propuse.

SURSA A.

„Cât despre autoritatea aceleia care guvernează, vă voi spune, că acest regat atât de mare (Franța), atât de populat, atât de bogat, depinde numai de voința supremă a regelui [...]. Regatul nu se împarte, ci aparține unuia singur [...]. Regele este împărțitorul unui număr nesfârșit de slujbe, demnități, sarcini, bunuri eclesiastice, gratificații (recompensă), daruri și alte stimulente și onoruri. El are asupra regatului său o autoritate deplină. Totul depinde de el: pacea și războiul, impozitele și tributurile, favorurile, beneficiile, sarcinile, guvernul și administrația întregului regat. Pe scurt, regele este stăpân absolut, nici un consiliu, nici un magistrat nu poate să-i limiteze puterea [...].”

(Fragment extras din raportul lui Michele Soriano, ambasadorul Veneției la Paris, 1581)

SURSA B.

”Nu vă lăsați guvernați; fiți stăpânul; să nu aveți niciodată favoriți, nici prim ministru; ascultați, consultați Consiliul, dar decideți: Dumnezeu, care v-a făcut rege, vă va lumina. Orice putere, orice autoritate rezidă în mâna regelui și nu pot exista altele în regat... Tot ceea ce se găsește pe întinderea statelor noastre, de orice natură, ne aparține... Cel care a dat regi oamenilor a vrut să fie respectați ca locotenenții săi, rezervându-și numai lui dreptul de a analiza conduita lor. Voința sa este ca acela care s-a născut supus, să asculte fără discernământ și această lege, așa de directă și de universală: „Oricât de rău va fi un prinț, infinit mai criminală este revolta supușilor săi”.

(Ludovic al XIV-lea, Memorii, 1661)

Nr.	Item	Punctaj	
1	Explică, în baza surselor, termenul <i>monarhie absolută</i> . <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3	L 0 1 2 3
2	Determină, în baza surselor, două caracteristici ale monarhiei absolute. <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2	L 0 1 2
3	Explică, în baza surselor și a cunoștințelor obținute anterior, „dreptul supușilor” în cadrul unui stat absolutist. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
4	Compară opiniile expuse de autori privind rolul regelui într-un stat absolutist. Argumentează răspunsul cu trimitere la surse. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7
5	Exprimă-ți argumentat opinia cu privire la rolul monarhiei absolute în procesul de evoluție a statelor medievale. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7

SUBIECTUL al II-lea (22 de puncte)

Studiază sursa și realizează sarcinile propuse.

„ Carol I poate fi considerat, pe drept cuvânt, [...] fondator al României. Aceasta, deoarece ca entitate juridică în dreptul internațional, România a apărut abia din momentul dobândirii independenței, în timpul domniei Principelui, ulterior Regelui Carol I. [...] O sumară enumerare ar începe lista cu prima constituție liberală, considerată la acel moment una dintre cele mai moderne constituții europene, prima lege de organizare a armatei, prima cale ferată spre Giurgiu, Portul Constanța și cel de la Cernavodă, Banca Națională a României, Ateneul Român, Palatul de justiție. Dacă ar fi să ne raportăm doar la infrastructură, în 1866 România nu avea nici un kilometru de cale ferată, iar în 1914, la moartea Regelui, calea ferată românească atingea o lungime de circa 3.800 de kilometri.

(Cristina Ioana Roiu, *Pe urmele unui destin de excepție: Carol I al României*,
în: Lecturn, Anul II, nr. 4 (8), octombrie-decembrie 2014, p. 4)

Nr.	Item	Punctaj	
1	Identifică în sursă două realizări ale lui Carol I, în domeniul politic. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2	L 0 1 2
2	Enumeră realizările lui Carol I în domeniul infrastructurii reflectate în sursă. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2	L 0 1 2
3	Determină opinia autoarei referitoare la sintagma <i>Carol I este [...] fondator al României</i> . Argumentează răspunsul cu trimitere la sursă și la cunoștințele obținute anterior. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
4	Formulează o consecință a obținerii independenței României de către Carol I. Argumentează răspunsul cu trimitere la un fapt istoric. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4

Nr.	Item	Punctaj	
1	<p data-bbox="225 232 1299 333">Numește un proces istoric pentru care, harta propusă, servește ca sursă de informare. Argumentează răspunsul cu trimitere la hartă și la cunoștințele obținute anterior.</p> <hr data-bbox="225 383 1299 387"/> <hr data-bbox="225 439 1299 443"/> <hr data-bbox="225 495 1299 499"/> <hr data-bbox="225 551 1299 555"/> <hr data-bbox="225 607 1299 611"/> <hr data-bbox="225 663 1299 667"/> <hr data-bbox="225 719 1299 723"/> <hr data-bbox="225 775 1299 779"/> <hr data-bbox="225 831 1299 835"/>	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7
2	<p data-bbox="225 864 1299 931">Determină cauzele și direcțiile colonizării grecilor antici. Argumentează răspunsul cu trimitere la hartă și la cunoștințele obținute anterior.</p> <hr data-bbox="225 976 1299 981"/> <hr data-bbox="225 1032 1299 1037"/> <hr data-bbox="225 1088 1299 1093"/> <hr data-bbox="225 1144 1299 1149"/> <hr data-bbox="225 1200 1299 1205"/> <hr data-bbox="225 1256 1299 1261"/> <hr data-bbox="225 1312 1299 1317"/> <hr data-bbox="225 1368 1299 1373"/> <hr data-bbox="225 1424 1299 1429"/>	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7
3	<p data-bbox="225 1447 1299 1514">Elaborează, în baza hărții și a cunoștințelor obținute anterior, consecințele Marii colonizări grecești.</p> <hr data-bbox="225 1559 1299 1563"/> <hr data-bbox="225 1615 1299 1619"/> <hr data-bbox="225 1671 1299 1675"/> <hr data-bbox="225 1727 1299 1731"/> <hr data-bbox="225 1783 1299 1787"/> <hr data-bbox="225 1839 1299 1843"/> <hr data-bbox="225 1895 1299 1899"/> <hr data-bbox="225 1951 1299 1955"/> <hr data-bbox="225 2007 1299 2011"/>	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5

SUBIECTUL al IV-lea (35 de puncte)

Studiază sursele A-C.

Sursa A: „Crearea acestei republici va genera o serie întreagă de consecințe de ordin intern (din punctul de vedere al intereselor nemijlocite ale URSS) și internațional [...]”. Republica Moldovenească ar putea juca același rol de factor politico-propagandistic pe care îl joacă Republica Bielorusă față de Polonia și cea Carelă – față de Finlanda. Ea ar focaliza atenția și simpatia populației basarabene și ar crea pretexte evidente în pretențiile alipirii la Republica Moldovenească a Basarabiei. Din acest punct de vedere devine imperioasă necesitatea de a se crea anume o republică socialistă, și nu o regiune automată în componența URSS. Unirea teritoriilor de pe ambele părți ale Nistrului ar servi drept breșă strategică a URSS față de Balcani și față de Europa Centrală, pe care URSS le-ar putea folosi drept cap de pod în scopuri militare și politice [...]”

(Din *Memoriul cu privire la necesitatea creării Republicii Autonome Sovietice Socialiste Moldovenești (RASSM)*, 1924.)

Sursa B: „În 1937-1938, în cadrul operațiunii „culăcești” și al tuturor operațiunilor naționale care au constituit aspecte ale politicii de lichidare a „rezistenței antisovietice”, au fost arestate și condamnate mii de persoane. Conform directivei NKVD-ului, trebuiau să fie arestați, în primul rând, „dezertorii și emigranții din România”. [...] În RASSM, conform unor date incomplete, în timpul operațiunii de reprimare a „foștilor culaci”, a „elementelor antisovietice” și a „spionilor români”, demarate în baza ordinului NKVD-ului- 4886 (70,3%) au fost condamnate la împușcare, 2004 (28,9%) – la internare în gulaguri.”

(*Moldovenii sub teroarea bolșevică. Sinteze elaborate în baza materialelor Comisiei pentru studierea și aprecierea regimului comunist totalitar din Republica Moldova*, Chișinău, 2010)

Sursa C: „Evoluția proiectului „moldovenist” în RASSM putem distinge trei perioade: *I perioadă (1926-1931)*: perioada „inventării” și „construcției” unei „limbi moldovenești” în baza grafiei chirilice, care avea drept scop principal cultivarea unei identități moldovenești distincte de cea română și promovarea preferențială a moldovenilor în funcțiile de conducere. *II etapă (1932-1938)*: perioada latinizării limbii „moldovenești”, prin decizia din 2 februarie 1932 privind trecerea la grafia latină, ceea ce a dus la un recul al procesului de „moldovenizare” și la o diminuare a numărului de moldoveni în instituțiile de partid și de stat. Dar în același timp atestăm un proces de „românizare” a „limbii moldovenești” prin cooptarea multor elemente românești din Komintern. *III etapă (1938-1940)*: perioada trecerii „limbii moldovenești” de la grafia latină la cea rusă (decizia a fost adoptată la 27 februarie 1938). Este o etapă a politicii de represii, declanșate în iunie 1937, îndreptate împotriva „dușmanilor poporului” și a spionilor „moldo-români”, care activau în organele de partid și de stat, în redacții, edituri, posturi de radio, etc.”

(Octavian Țicu, *Istoria RASS Moldovenească (1924-1940): Latinizare și marea Teroare*, citat după: [Istoria RASS Moldovenească \(1924-1940\) \(IV\): Latinizarea și Marea Teroare \(9\)](#) ([europalibera.org](#)))

Utilizează sursele și cunoștințele obținute anterior pentru a redacta, într-o pagină, un eseu la tema:
Evoluția social-economică și culturală a RASSM.

În textul tău:	Punctaj	
formulează argumente relevante (cel puțin trei), corecte din punct de vedere științific, pentru a-ți susține opinia referitoare la tema propusă;	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
formulează relații de cauză-efect (cel puțin două);	L 0 1 2 3 4 5 6	L 0 1 2 3 4 5 6
integrează critic informațiile din sursele propuse;	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4

